

PETER VAN DEN BEGIN JUNA DE LEEUW DAVY GOMEZ ANGELA SCHIJF YORICK VAN WAGENINGEN

STORM

LETTERS VAN VUUR

19 JANUARI IN DE BIOSCOOP

STORM

LETTERS VAN VUUR

Werkboekje
van:

ACTEUR DAVY (13) OVER ZIJN ROL

'Zodra de
achtervolging
start, verandert
Storm in een
stoere held'

**Boodschappen vol
gevaar**
Van stiekem drukken
tot geheime dienst

**Mond houden of
vrijuit spreken?**
Acht leerlingen
geven hun mening

**Zo gaat het op
de filmset**
Spieken achter
de schermen

EN VERDER Test: Wie neem jij in vertrouwen? Filmweetjes en een quiz

INHOUD

- 4** BOODSCHAPPEN VOL GEVAAR
- 6** WAT VIND JIJ?
- 8** EEN KIJKJE OP DE FILMSET
- 10** 500 JAAR TERUG IN DE TIJD
- 12** TEST: WIE VERTROUW JIJ?
- 14** FILMWEETJES
- 15** STORM, LETTERS VAN VUUR-QUIZ

COLOFON

Dit werkboekje gaat over de film *Storm, Letters van Vuur*, vanaf 19 januari 2017 in de bioscoop. Dit is een uitgave van Young Crowds in samenwerking met Phanta Basta!, DutchFilmWorks en Museum Catharijneconvent.

museum Catharijneconvent

Uitgever Roland Pelle
Redactie Jeannette Jonker (coördinatie & eindredactie), Claudia Lagermann, Mans Kuipers (correctie), Marrit Schuddebeurs,
Fotografie Ricardo Vaz Palma (filmbeelden), Museum Catharijneconvent, Marrit Schuddebeurs (portretten leerlingen)
Illustraties Arne van de Ree
Vormgeving Imelda van der Helm, Mariska Schotman (art direction)
Druk Pijper Media

Bij dit werkboekje hoort een digitale les en een docenten-handleiding.
 Kijk voor meer informatie op: www.stormdefilm.nl

DAVY

NAAM DAVY GOMEZ
LEEFTIJD 13 JAAR
BEKEND VAN DE MUSICALS *SHREK*, *DE KLEINE BLONDE DOOD* EN *PINOKKIO* IN *DE EFTELING*
ROL IN DEZE FILM STORM

NON-STOP SPANNING EN ACTIE

Storm, letters van vuur is een spannende avonturenfilm die je vijfhonderd jaar terug in de tijd tovert. **Hoofdrolspelers Davy en Juna** vertellen over hun rol en leggen uit wat dit verhaal zo bijzonder maakt.

DAVY OVER DE FILM EN ZIJN ROL:

'Storm was een ontzettend leuke rol om te spelen, maar het was lichamelijk ook best zwaar. Ik moest tijdens de auditieronde veel opdrachten uitvoeren waarbij mijn conditie getest werd. Toen ik de rol eenmaal had en de opnames begonnen, snapte ik waarom. Storms vader heeft een drukkerij en wordt opgepakt als hij stiekem een verboden brief afdrukt. Storm ziet het allemaal

gebeuren en weet net op tijd het bewijsmateriaal mee te smokkelen. Vanaf dat moment start een spannende achtervolging. De film speelt zich af in een andere tijd met veel torens en gangenstelsels waar ik als een gek doorheen moest rennen. Trappen op, door koude plassen en stromende regen. Best vermoeiend als een scène dan een paar keer over moest. Gelukkig

werkte ik met superleuke mensen die me elke keer opvrolijkten als ik er even doorheen zat.'

Reis met een tijdmachine

'Het leukst aan de rol van Storm vind ik dat je zijn karakter ziet groeien. In de eerste scènes is hij watje die bang is voor zijn strenge vader en weinig durft. Maar zodra de achtervolging start, verandert hij in een stoere en heldhaftige jongen. Voor

de rol moest ik me verplaatsen in een jongen die in de Middeleeuwen leeft. Omdat alles zo goed was nagebouwd met vieze straatjes en spinnewebben, kostte me dat weinig moeite. Het voelde soms bijna of ik een reis met een tijdmachine had gemaakt en echt in de Middeleeuwen terecht was gekomen. Gelukkig leef ik hier in deze tijd, waar iedereen voor zijn eigen mening mag uitkomen. Deze film laat goed zien waarom dat zo belangrijk is.'

JUNA OVER DE FILM EN HAAR ROL:

'Toen ik hoorde dat ik de rol van Marieke mocht spelen, was ik zo blij. Niet alleen omdat het mijn eerste rol in een speelfilm is, maar vooral omdat het script me zo aansprak. *Storm* is een avonturenfilm die zich afspeelt in een andere tijd. Het speelt zich af in de late middeleeuwen, een tijd waarin mensen voor hun eigen mening begonnen op te komen. Tot die tijd speelde de katholieke kerk een belangrijke rol in het leven van mensen. Als ze iets verkeerd hadden gedaan, kochten ze hun zonden af en met dat geld werden dure kerken gebouwd. De Duitse Maarten Luther was het daar niet mee eens en kwam in opstand. Hij schreef een brief met daarin zijn ideeën over het geloof en timmerde deze op de deur van een kerk. Het nieuws over de brief verspreidde zich snel en zette mensen aan het denken. Som-

migen maakten zich los van de katholieke kerk en kwamen in opstand. Op school had ik het net over dit onderwerp gehad, dat maakte het extra interessant om deze rol te spelen. Al is de film geen saai geschiedenisles, maar juist een spannende actiefilm die je ongemerkt ook iets vertelt over onze tijd.'

Schuwe kat

'Marieke is een weesmeisje dat in een kleine ruimte onder de grond woont, ze is gewend om voor zichzelf te zorgen en vindt het lastig om anderen te vertrouwen. In het begin van de film is ze net een schuwe kat, altijd in de aanslag om zichzelf te verdedigen. Als ze Storm leert kennen, laat ze voor het eerst iemand dichtbij komen en zie je dat ze eigenlijk een heel lief meisje is dat haar ouders mist. Hoewel Marieke niet op mij lijkt, lukte het me wel om in haar huid te kruipen.'

JUNA

NAAM JUNA DE LEEUW
LEEFTIJD 15 JAAR
BEKEND VAN DE TV-SERIE *DE LEEUWENKUIJL*, *TROLLIE* EN *DE VLOER OP JR.*
ROL IN DEZE FILM MARIEKE

OPDRACHT

Wat hoort bij wie?*

➡ Van wie is de vader drukker?
☐ STORM ☐ MARIEKE

➡ Wie woont er helemaal alleen in een ruimte onder de grond?
☐ STORM ☐ MARIEKE

➡ Wie rende er tijdens de opnames grote afstanden door riolen?
☐ STORM ☐ MARIEKE ☐ ALLEBEI

TIP
 Leer de personages uit de film nog beter kennen via de digitale les op stormdefilm.nl

VERBODEN berichten

In *Storm, Letters van Vuur* zorgt een verboden brief voor veel onrust. Als de schrijver van die brief in deze tijd had geleefd, had hij vast veel *likes* gekregen via sociale media. Maar internet bestond toen nog niet. Zijn brief werd op de middeleeuwse manier populair: hij werd met de hand gedrukt en daarna opgehangen in de stad. Toen versus nu, zie jij overeenkomsten?

WEG MET BOEKEN!

WAT? BOEKVERBRANDING
DOOR WIE? DE INQUISITEUR

Midden in Antwerpen brandt een groot vuur. Storm staat samen met een grote groep mensen toe te kijken hoe één man opdracht geeft om alle waardevolle boeken uit de drukkerij te halen en ze in het vuur te gooien. Die man is het hoofd van de rechtbank van de kerk en wordt de inquisiteur genoemd. Hij is door de paus benoemd en zorgt dat de regels worden gevolgd. Regels die bepalen welke boeken mensen mogen lezen en welke niet. Blijkbaar vindt de inquisiteur deze boeken erg bedreigend.

HOE ZIT DIT?

Alle informatie die 'gewone' mensen toen kregen, hoorden ze in de kerk. Boeken waren heel kostbaar, want ze werden met de hand overgeschreven. Het was

letterlijk een monnikenwerk, dat erg veel tijd kostte. Alleen mensen die heel rijk of van adel waren, hadden boeken. Door de uitvinding van de drukpers veranderde dat. Nieuwe informatie, ideeën en meningen verspreidden zich daarvoor razendsnel. Daar zaten de machthebbers van de kerk niet op te wachten. Zij wilden deze informatie weghouden bij de mensen, vandaar de boekverbranding.

WAT DENK JIJ?*

Zou een boekverbranding zin hebben? Hoe zou je tegenwoordig hetzelfde effect kunnen krijgen als toen met een boekverbranding?

STIEKEM DRUK KEN

WAT? INVAL IN DE DRUKKERIJ
DOOR WIE? SOLDATEN VAN DE INQUISITEUR

Storm weet er het fijne niet van, maar hij ziet dat zijn vader de opdracht krijgt om iets te drukken, in ruil voor een goede beurs geld. Het drukken gebeurt stiekem en 's avonds. Wanneer het eerste papier uit de pers komt, vallen de soldaten van de inquisiteur binnen. Storms vader gooit het document snel in het vuur, maar hij wordt alsnog afgevoerd. Storm grijpt snel de plaat met drukletters – het zetsel – van de pers en gaat ermee vandoor. Pas als Storm ziet dat hij een drukplaat met een verboden brief van Luther in handen heeft, begrijpt hij hoe erg hij en zijn vader in gevaar zijn.

HOE ZIT DIT?

De uitvinding van de boekdruk-kunst was fantastisch voor

mensen met nieuwe ideeën. Ineens konden ze in plaats van twee brieven per dag schrijven, er vijftien laten drukken. Tegelijkertijd ontstond er ook een soort postdienst tussen belangrijke steden, waardoor brieven snel verspreid konden worden. Er kwam zo langzaam maar zeker meer informatie van buiten de kerk het leven van de mensen binnen.

WAT DENK JIJ?*

Wat voor boodschap zou jij aan zo veel mogelijk mensen willen vertellen? Hoe zou je dat aanpakken, via welke manieren?

GEHEIME KERK

WAT? ILLEGALE KERKDIENT
DOOR WIE? STORM EN ZIJN VADER

Storm en zijn vader staan met een groepje mensen te luisteren naar een monnik. Hij heeft een brief van Luther naar Antwerpen gebracht en vertelt wat erin staat. Het is een heel andere boodschap dan de katholieke kerk verkondigt. Luther is tegen aflaten – de papieren die je kunt kopen om je zonden mee af te betalen. Hij vindt dat je je geld beter aan de armen kunt geven. Storm begrijpt er niet veel van, maar vindt het wel interessant om een keer wat anders te horen.

HOE ZIT DIT?

Het duurde niet lang of de ideeën van Luther werden verboden door de machthebbers van de kerk. Ze vonden zijn ideeën veel te bedreigend. Ze wilden helemaal niet dat mensen zelf een eigen mening vormden. Toch hebben de brieven

van Luther voor een grote verandering gezorgd. Langzaam gingen mensen meer zelf nadenken en vormden ze toch een eigen mening. Iets wat we in ons land nog steeds erg belangrijk vinden.

WAT DENK JIJ?*

Hoe kom jij aan jouw mening? Verzin je die helemaal zelf? Of krijg je die door berichten om je heen (via Instagram, Snapchat, van de tv of door gesprekken met je vrienden en ouders)? En hoe weet je nou wat waar is of wie er gelijk heeft?

* Meer informatie over de invulopdrachten zijn te vinden in de docenthandleiding. Vraag ernaar bij je juf of meester!

MOND HOUDEN OF VRIJUIT SPREKEN?

In de tijd van Storm, Letters van Vuur mochten mensen niet alles zeggen en ook niet zelf weten wat ze geloofden. De machthebbers van de kerk bepaalden alles. In de tussentijd is er veel veranderd, maar kun je tegenwoordig daarom alles zeggen wat je maar wilt? Daar geven kinderen van basisschool De Wissel uit Utrecht hun mening over.

THIRZA (10)

"Een eigen mening is goed, maar je mag niet zomaar alles roepen. Van die jongeren die op straat schelden enzo. Daar durf ik zelf niets van te zeggen. Dat moet de politie maar doen. Ik heb een eigen mening. Over God bijvoorbeeld, want wij geloven thuis. Maar daar heb ik het vooral met mezelf over. Ik zou het fijn vinden als iedereen gelooft, maar je moet vooral doen waar je je goed bij voelt. Ook niet al mijn vriendinnen geloven hetzelfde."

SIMON (11)

"Het is heel goed dat in Nederland iedereen zelf mag bepalen wat-ie denkt. In Syrië is dat niet zo. Daar is het oorlog en moeten mensen vluchten. Ik vind dat je alles moet kunnen zeggen, als het maar sociaal is. Anders krijg je ruzies die je niet kunt oplossen. Het lijkt me heel raar om vervolgd te worden omdat je christen bent. Wij gaan elke zondag naar de kerk, daar gaat het anders dan in de katholieke kerk in de Middeleeuwen. Da's wel een heel raar idee dat dat vroeger verboden was."

FLORIAN (10)

"Als je alleen moet denken wat anderen denken, dan weet je nooit wat je zelf vindt. Niet alles wat ik denk, vertel ik aan anderen. Ik vind het niet zo fijn als iemand anders dat allemaal weet. Maar lastige dingen deel ik wel, dan ga ik naar mijn vader, moeder of vriendjes."

FALK (11)

"We kunnen niet alles doen wat we maar willen, er zijn wel wetten. Je mag op straat protesteren, maar je mag niet alles roepen. Ik vind het erg dat mensen demonsteren met spandoeken waarop staat: 'Weg met de vluchtelingen'. Dat zijn toch ook gewoon mensen? Wij leven in een vrij land, maar ik vind dat je niet over anderen mag zeggen dat ze weg moeten."

SARALYNN (10)

"Soms zijn er dingen die ik graag anders wil, maar mijn ouders niet. Als ik bijvoorbeeld huiswerk moet maken terwijl mijn broer en zus er spelen, vind ik dat veel te druk. Daarom hebben we samen bedacht dat het moet veranderen als ik naar de middelbare school ga. Dan zorgen mijn ouders dat ik meer ruimte krijg. Het is fijn dat we het daarover kunnen hebben."

SEPP (10)

"Iedereen is anders, dus iedereen mag zelf een geloof kiezen. Dat is ook ingewikkeld. Strijders van de Islamitische Staat denken bijvoorbeeld dat ze dicht bij God komen als ze mensen doodmaken. Het is je eigen keus om iets te denken, maar je moet jezelf niet opblazen."

FÉBE (11)

"Ik vind het best heftig dat je in de Middeleeuwen de doodstraf kreeg als je een verboden brief afdruckte. Het is veel beter dat je nu alles mag zeggen. Zoals LuckyTV met van die grappige filmpjes over de koning. Dat vinden veel mensen leuk, maar dat kon vroeger echt niet! Ik ben blij dat ik in deze tijd leef. In de politiek heeft iedereen ook allemaal een andere mening en daar discussiëren mensen over. Dat vind ik heel goed."

MIRTHE (11)

"Moslims denken over christenen van alles wat niet klopt en andersom ook. We weten niet goed van elkaar wat we denken, dat zouden we aan elkaar moeten vertellen. In Noord-Korea mag je nog steeds niet zelf geloven wat je zelf wilt. Er worden daar bijbels naartoe gestuurd en verspreid, terwijl dat verboden is. Op school hoorden we over iemand die toch stiekem een bijbeltje heeft en daarin leest. Ik vind het belangrijk dat je zelf mag bepalen wat je gelooft."

OPDRACHT

Wat vind jij?

Dat we in ons land zelf mogen bepalen wat we vinden en geloven, noem je *vrijheid van meningsuiting*. Daardoor kunnen we vrijuit met elkaar praten over boeken, kleding of godsdienst. Wat vind jij? Mag je écht alles roepen, of zijn er ook grenzen? Bedenk waar voor jou de grens ligt. Wat zeg je wel en wat zeg je niet?

➡ Dit zeg ik wel:

➡ Dit zeg ik niet:

SPIEKEN ACHTER DE

Op het scherm lijkt het verhaal van *Storm* levensecht. Wat komt er allemaal bij kijken om dat voor elkaar te krijgen? Hoofddrolspeler Davy Gomez, cameraman Rolf Dekens en decorontwerper Kurt Loyens onthullen hun geheimen!

SCHOTS EN SCHEVE STRATEN

Kurt: 'Storm speelt zich af in een Antwerpen in de Als je nu naar Antwerpen gaat, ziet alles er heel modern uit, dat zou in de film niet geloofwaardig overkomen. Daarom hebben we het stadscentrum helemaal nagebouwd. Met winkels die je vroeger had, zoals de drukker en de We hebben er ook voor gezorgd dat alles er oud uitzag. De verf op de deuren is afgebladderd, de straten lopen schots en scheef en zijn modderig. Ook scharrelen dieren rond, zoals varkens, kippen en honden.'

PRATEN MET JE OGEN

Davy: 'Dit is de eerste speelfilm waarin ik een rol heb. Hiervoor speelde ik in

Daarbij beeld je alles heel groot uit omdat de mensen op de achterste rij het ook moeten snappen. Van regisseur

Dennis Bots leerde ik dat je in een film veel met je ogen en je blik laat zien. Daar heb ik veel op geoefend.'

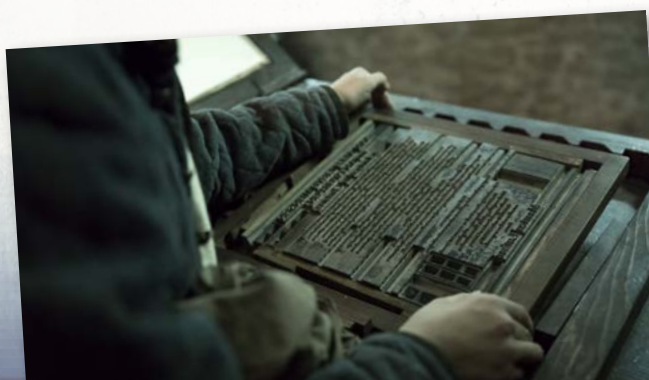
OPDRACHT

Lees de teksten en vul deze woorden op de lege plekken in:

- ➔ 16de eeuw
- ➔ achtervolgingen
- ➔ magisch
- ➔ musea
- ➔ musicals
- ➔ ondergrondse gangen
- ➔ scène
- ➔ schoenlapper
- ➔ spanning
- ➔ stuntteam
- ➔ zetsel

SPULLEN VAN TOEN

Kurt: 'Het waarmee Storms vader de geheime brief drukt, speelt een belangrijke rol in het verhaal. Tegenwoordig werken drukkers daar niet meer mee, dus het was moeilijk om eraan te komen. Gelukkig ontdekte ik dat er in Tsjechië twee jaar geleden een film was gemaakt waar precies zo'n zetsel in voorkwam. Zij hebben dat zetsel speciaal voor ons nagemaakt. Ook andere spullen van vroeger hebben we soms gekocht of geleend, van verzamelaars en, bijvoorbeeld.'

SCHERMEN

ACTEERTRUCS

Davy: 'Acteur Yorick van Wageningen speelt mijn vader in de film. Hij hielp me altijd om in de te komen. Als ik bijvoorbeeld lacherig moest binnen komen, dan kietelde hij me van tevoren. Dat soort trucjes hielpen goed.'

IN- EN UITZOOMEN

Rolf: 'De belangrijkste regel voor een achtervolgingsscène is dat je de hoofdrolspelers langs dezelfde herkenbare plekken laat rennen. Daardoor ziet de kijker hoe dicht ze op elkaar zitten. Ik gebruik hele wijde lenzen om de set te laten zien en vervolgens close-ups van de gezichten van de acteurs. Daardoor voel je de als kijker.'

DUIZENDEN LITERS WATER

Kurt: 'Een deel van de film speelt zich af in Ook deze moesten we nabouwen. Dat deden we in een enorme studio in Luxemburg: de tunnel werd wel driehonderd meter lang. We begonnen met waterbakken die we vulden met duizenden liters water en modder. Daaromheen bouwden we een houten constructie die we bekleedden met voorgevormde bakstenen. Uiteindelijk hebben we alles geschilderd om het er zo oud mogelijk uit te laten zien.'

MAGISCHE KERK

Rolf: 'Deze scène hebben we opgenomen in een enorme kathedraal in België. Door vanaf een extreem hoge kraan te filmen met wijde lenzen, lijken de acteurs heel klein en de kerk nog groter.'

Buiten stonden grote lampen op hoogwerkers en we bliezen veel rook de kerk in. Daardoor ontstonden er banen van licht die de kerk er uit liet zien.'

SPANNING EN ACTIE

Rolf: 'De allereerste speelfilm waaraan ik meewerkte, was de actiekomedie *Vet Hard*. In die film crashte en ontplofte alles. Sindsdien word ik vaak gevraagd voor films met schietscènes, achtervolgingen, autocrashes, helikoptershots en valpartijen. In *Storm* zitten veel Deze scènes worden altijd begeleid door een professioneel Daardoor loop ik zelf nooit gevaar en voor de zekerheid draag ik vaak beschermende kleding, oordoppen en een veiligheidsbril.'

ZO GING HET 500 JAAR GELEDEN

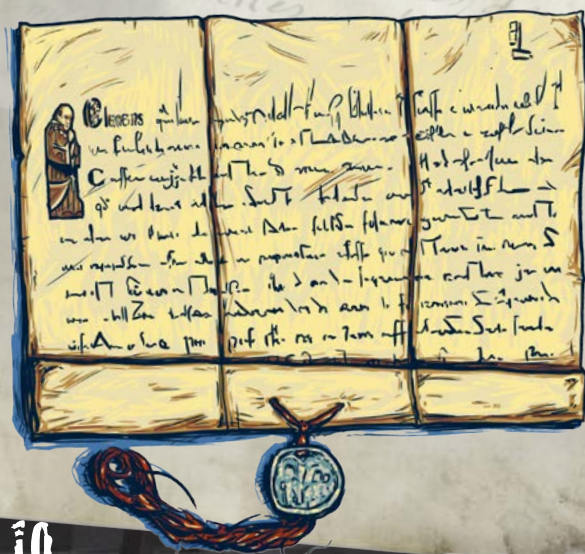
Storm en Marieke hebben niet echt bestaan. Maar hun verhaal had best kunnen gebeuren. Hoe het leven in de zestiende eeuw was, zie je goed terug in de film Storm, letters van vuur. De echte spullen uit die tijd kun je zien in Museum Catharijneconvent in Utrecht waar je ook een speciale Storm Multimediatour kunt doen.

BELANGRIJKE BRIEF
De film begint met een handgeschreven brief van Luther. Dit is de brief waar alles om draait. Waar Storm en zijn vader hun leven voor wagen. 'Deze brief uit 1517 heeft écht bestaan en kun je zien in het museum. Luther legde erin uit hoe hij het geloof zag. Volgens hem was geloven niet alleen maar braaf naar de kerk gaan, kaarsjes

aansteken voor Maria of bidden. Nee, hij vond dat mensen op hun eigen manier mochten geloven, als ze hun geweten maar volgden.

Wist je dat...
Een brief in de Middeleeuwen de enige manier was om ideeën te verspreiden? Ze hingen die op in de stad en spijkerden die aan deuren in de hoop dat zo veel mogelijk mensen het zouden lezen.

GOEDE HANDEL
Luther had in zijn brief veel kritiek op het geld dat de kerk verdiende met de verkoop van aflaten. Een aflat was een papiertje dat je kon kopen als je had gezondigd, iets fout had gedaan dus. Door er geld voor te betalen, vond de kerk dat je zonden

SCHOKKEND
Luthers brieven waren heel schokkend in de Middeleeuwen. De kerk was helemaal niet blij dat hij zich tegen de aflaten keerde, want daarmee verdienden ze hartstikke veel geld. Ze konden er zelfs grote en mooi versierde kerken van laten bouwen. Dat mensen een eigen mening mochten hebben van Luther, was al helemaal een schok. Tot die tijd bepaalde de katholieke kerk echt alles. Er werd verteld hoe de mensen moesten leven en denken. Dat iemand zei dat al die regels onzin waren, was onvoorstelbaar!

vergeven waren. Ook de moeder van Storm sprokkelt al haar geld bij elkaar om zo'n aflat te kopen. Luther vond de handel in aflaten belachelijk. Mensen konden hun geld veel beter aan arme mensen geven of om iets anders goeds te doen, zei hij.

MOEDER MARIA

Het belangrijkste in Mariekes leven is een Mariabeeld. Het is logisch dat Marieke al haar zorgen aan Maria vertelt, want ze is helemaal alleen en het is best zwaar om voor jezelf te zorgen als je zo jong bent. Maria werd in die tijd gezien als moeder van iedereen en haar beelden stonden overal. De kaarsen die Marieke in de film uit de kerk steelt, waren trouwens ook heel kostbaar. Ze werden gemaakt van echte bijenwas.

Wist je dat...
Marieke in de film tot een wit Mariabeeld bidt, maar dat veel beelden in de middeleeuwen juist felgekleurd waren?

GEEN BANKJES

Wat voor kerk je nu ook inloopt, altijd staat-ie vol met houten bankjes of stoelen om op te zitten. Dat was in de Middeleeuwen niet zo. Kerken waren leeg. Je nam je eigen stoel mee en een stooftje. Dat laatste was een bakje waar je gloeiende kolen indeed om je voeten aan te warmen. Grappig feitje: de zondagsmis was verplicht om naartoe te gaan, maar voor de meeste bezoekers was er niets van te begrijpen. Er werd urenlang gesproken in het Latijn.

School voor mazzelaars

Ook voor Storm en Marieke is het in de film heel normaal dat de kerk alles bepaalde. Hoe laat ze opstonden, wanneer ze moesten bidden, of het een feestdag was of niet. Alles werd door de kerk voorgeschreven. Hoe laat het was, wist je bijvoorbeeld alleen als de kerkklok luidde. Een eigen klok hadden mensen niet. Ook had de kerk invloed op wat er werd onderwezen op school. Naast het alfabet waren dat belangrijke gebeden en teksten uit de bijbel. Het was trouwens niet gewoon om naar school

te gaan, alleen kinderen van ouders met genoeg geld gingen erheen, zoals Storm. Hij moest wel leren lezen en schrijven, anders kon hij niet helpen in de drukkerij van zijn vader. Meisjes zoals Marieke gingen niet naar school en moesten vooral helpen in het huishouden. Kun je je dat voorstellen?

OPDRACHT

Waar of niet waar?

Hoe zag het leven er 500 jaar geleden uit? Kruis het juiste antwoord aan.

1. In de Middeleeuwen mocht je zelf kiezen of je naar school wilde.

☐ WAAR
☐ NIET WAAR

2. De meeste mensen die naar de kerk gingen, snapten niet wat daar werd gezegd.

☐ WAAR
☐ NIET WAAR

3. Aflaten waren zo bijzonder omdat er heel weinig van waren. Daarom waren ze ook zo duur.

☐ WAAR ☐ NIET WAAR

Wil je meer weten over het leven van toen? In Museum Catharijneconvent in Utrecht kun je meer over lezen, zien en beleven. Kijk op Catharijneconvent.nl voor meer info.

Antwoorden: 1. Niet waar: school was alleen voor rijke kinderen
2. Waar: de preek was in het Latijn, en gewone mensen snapten daar niets van
3. Niet waar: er waren veel aflaten, ze waren duur zodat de kerk er veel geld mee verdiende

DE SCORE

1 a = 5	b = 0	c = 10
2 a = 5	b = 10	c = 0
3 a = 0	b = 5	c = 10
4 a = 10	b = 5	c = 0
5 a = 0	b = 5	c = 10
6 a = 5	b = 10	c = 0
7 a = 10	b = 0	c = 5
8 a = 0	b = 10	c = 5
9 a = 10	b = 5	c = 0

Doe de
TEST
en ontdek
het

WIE NEEM JIJ IN VERTROUWEN?

Als soldaten de drukkerij van zijn vader binnenstormen, pakt Storm snel het zetsel uit de drukpers en vlucht ermee weg. Ze achtervolgen hem en hij kan geen kant op. Wat moet Storm doen en wie kan hij nog vertrouwen? Test wat jij zou doen in zijn situatie.

- 1** Stel dat je - net als Storm - in gevaar bent. Wie vraag je dan als eerste om hulp?
- A Je klopt aan bij een vriend en hoopt dat hij/zij een oplossing weet.
 - B Je verstopt je en zoekt juist geen contact met bekenden.
 - C Je gaat gewoon naar huis. Je vader of moeder weet vast wat jullie moeten doen.

- 2** Als je aan jouw vrienden denkt, zijn ze dan allemaal te vertrouwen?
- A Ja, de meeste wel, al twijfel je wel een beetje over sommige vrienden.
 - B Ja, ze zullen allemaal jouw kant kiezen en je beschermen.
 - C Nee, want je weet nooit zeker of iemand voor honderd procent te vertrouwen is.

- 3** Storm krijgt onverwachte hulp van Marieke, een meisje dat hij eigenlijk helemaal niet kent. Zou jij dat doen, een onbekend meisje vertrouwen?
- A Nee, niet zo snel.
 - B Misschien, al zou ik wel vragen waarom ze me helpt.
 - C Ja, waarom niet?

- 4** Als jou iets vervelends overkomt - je wordt bijvoorbeeld gepest of buitengesloten - vertel je dat dan aan iemand?
- A Ja, aan mijn ouders of vrienden, aan iemand die ik vertrouw.
 - B Dat hangt er vanaf. Als ik er echt mee zit, vertel ik het wel aan iemand.
 - C Nee, waarschijnlijk niet. Als ik het vertel, wordt het probleem misschien nog erger.

- 5** Als iemand jou een heel bijzonder verhaal vertelt, geloof je dat dan?
- A Nee, niet altijd, vaak wil ik nog wel meer weten over zo'n verhaal.
 - B Soms twijfel ik weleens aan een verhaal, dan stel ik nog wat vragen.
 - C Ja, eigenlijk wel.

- 6** Je vraagt je af wat voor weer het zal worden, want je moet een stuk fietsen. Hoe onderzoek je dit?
- A Je vraag het aan een van je familieleden.
 - B Je vraagt het aan de eerste persoon die je ziet op straat.
 - C Je kijkt naar de lucht en bij twijfel controleer je de laatste weersvoorspellingen.

- 7** Is alles wat in de krant staat waar?
- A Ja, want het nieuws wordt heel goed gecontroleerd.
 - B Nee, natuurlijk niet.
 - C Het meeste wel, maar soms zitten ze er ook weleens naast.

- 8** Storm vertrouwt dichter Alwin volledig omdat hij een vriend van zijn vader is. Zou jij dat ook doen in Storms plaats?
- A Ik denk het niet, want ik vertrouw iemand niet zo snel.
 - B Ja, zeker als het een vriend van mijn vader is, zou ik hem ook vertrouwen.
 - C Misschien wel, maar het hangt er wel van af of ik het goed met deze vriend kan vinden.

- 9** Ben jij weleens heel erg teleurgesteld door iemand die je vertrouwde?
- A Nee, eigenlijk niet.
 - B Ja, dat is weleens gebeurd.
 - C Ja, heel vaak.

DE UITSLAG

0 – 30 punten
Je vertrouwt niemand en lost problemen altijd alleen op. Dat kan best lastig zijn. Probeer mensen die je goed kent soms wel in vertrouwen te nemen. Door te praten over problemen en door dingen te delen met anderen, kom je samen misschien sneller tot een oplossing. Het pakt voor Storm ook heel goed uit, dat hij zijn geheim deelt.

31 – 59 punten
Je vertrouwt niet veel mensen, maar je hebt wel een paar vrienden bij wie je altijd terecht kunt. Gelukkig maar, want samen sta je sterker dan alleen en het is fijn om gebeurtenissen te delen met echt goede vrienden die je vertrouwt. Net als Storm vraag je op de juiste momenten hulp aan de juiste personen en daarmee kun je het nog ver gaan schoppen.

60 – 90 punten
Jij bent erg goed van vertrouwen. Dat is aan de ene kant heel leuk, want je staat daardoor heel open in het leven, maar je kunt hierdoor soms ook teleurgesteld raken of in de problemen komen. Als bijvoorbeeld iemand ineens onaardig doet en jij dat helemaal niet aan zag komen. Als zo iets je gebeurt, probeer er dan over te praten met mensen die je al wat langer kent. Misschien kunnen ze je helpen om er wat van te leren.

Film-weetjes

SPANNENDE STUNTS

Storm zit vol actiescènes en stunts

WIST JE DAT...

- ... al het vuur in de film echt is? De acteurs werden beschermd door speciale kleding en anti-brand-pasta die ze op hun huid smeerden.
- ... Davy en Juna bijna alle stunts zelf gedaan hebben? Ze werden begeleid door een speciaal stuntteam.
- ... de brandweer tijdens het filmen langskwam op de set? Bij een scène waarin boeken worden verbrand, kwam er tijdens het blussen van het vuur zoveel rook vrij dat het brandalarm afging.

DAPPERE DIEREN

In de film kom je niet alleen acteurs, maar ook dieren tegen. Van varkens tot ratten.

ZO...

- ... waren er tamme ratten losgelaten in de ondergrondse tunnels. Na het filmen werden ze weer gevangen en thuisgebracht.
- ... speelden speciaal getrainde stuntpaarden een rol in de film. Deze paarden zijn mak en schrikken niet snel van harde geluiden.
- ... vlogen er camera-drones boven de galopperende paarden. Hierdoor ziet de kijker heel duidelijk hoe groot de afstand is die ze moeten afleggen.

SPECIALE EFFECTEN

De crew laat alles in de film zo echt mogelijk lijken. Soms zijn daar *special effects* voor nodig,

ZOALS

- ... extra huizen. De decorbouwers hebben vier straten met vijftig gevels en een plein nagebouwd. Soms waren er nog meer huizen nodig. Die werden dan nagebouwd in de computer. Dit noem je *visual effects*.
- ... regen. De regen in de film is niet echt, maar wordt gemaakt door

een speciale regenmachine.

- ... extra mensen. In sommige scènes spelen wel tweehonderd figuranten, maar dat was niet altijd genoeg. Tijdens de nabewerking werden er extra mensen bij geplaatst met de computer.
- ... groene schermen. Of in echte filmtermen: *green screens*. Deze werden op plekken neergezet waar later in de computer nog iets werd bijgebouwd of spannender werd

gemaakt. In de film haalt Juna bijvoorbeeld een gevaarlijke stunt uit op een hoge kerktoeren. In het echt zit ze veel lager met groene schermen om haar heen. De hoge toren is er later bij getekend in de computer.

DOE DE STORM, LETTERS VAN VUUR-QUIZ!

Heb je dit boekje goed gelezen? Dan is het invullen van deze vragen vast geen probleem. Zet alle goede antwoorden in de horizontale vakjes. Klaar? Dan verschijnt er in de gekleurde verticale balk een zin.*

- 1 De moeder van Storm spaart geld om een speciaal document te kunnen kopen. Hoe noem je dit papier waarmee je je zonden kunt afkopen?
- 2 Hoe noem je het recht dat we in Nederland hebben om zelf te bepalen wat je vindt, denkt en zegt? Dat heet vrijheid van...
- 3 Wat er werd er bij de acteur, die de rol van Storm speelt, getest tijdens de auditie?
- 4 Als soldaten de drukkerij van Storms vader binnenvallen, grijpt Storm snel de plaat met drukletters. Hoe wordt die plaat ook wel genoemd?
- 5 Kurt Loyens maakte voor deze film de scheve straten en regelde de spullen van toen. Hoe noem je het onderdeel van de filmset waaraan hij werkt?
- 6 Welke tamme dieren spelen een rol in de donkere scènes die zich afspelen onder de grond?
- 7 Hoe heten die groene dingen waarmee filmmakers via de computer dingen kunnen toevoegen of veranderen aan beelden?
- 8 Er zit een fragment in de film waarin een man boeken op een groot vuur gooit. Hoe wordt deze gebeurtenis ook wel genoemd?
- 9 In welke stad speelt Storm, Letters van Vuur zich af?
- 10 Hoe heet de 'man' die alle achtervolgingen en andere spannende scènes filmt? Dat is de...
- 11 Hoe heet de acteur die de rol van Storm speelt?
- 12 Hoe heet de actrice die de rol van Marieke speelt?
- 13 Hoe heet de monnik die de verboden brief schreef?
- 14 Marieke heeft een beeldje van een vrouw die erg belangrijk voor haar is. Hoe heet zij?

*De oplossingen kun je navragen bij je leraar (ze staan in de docentenhandleiding).